

KADER 3: HOE EFFECTIEF IS WIND OP LAND VOOR CO2 BESPARING

Volgens lector transitiekunde Martien Visser van de Hanzehogeschool in Groningen is het nog maar de vraag hoe effectief de overheidssubsidie op windenergie is, zeker als je de miljoenen die je nu in windsubsidies steekt zou besteden aan energiebesparing of bijvoorbeeld woningisolatie: “Ik beweer niet dat dat het subsidiëren van duurzame opwekking weggegooid geld is, maar uiteindelijk is het wel zo dat je de energie die je niet gebruikt door te besparen ook niet hoeft op te wekken.” In 2017 en 2018 had de overheid 12 miljard euro beschikbaar voor alle SDE + subsidies voor duurzame opwekking, voor 2019 is dat iets naar beneden bijgesteld naar 10 miljard. Doel daarvan is om de uitstoot van CO₂ te verminderen. Vergelijk je een windturbine met een gasgestookte centrale dan vermijd je bij een gelijke energie productie met een windmolennatuurlijk CO₂ uitstoot. Een gas gestookte elektriciteitscentrale stoot ongeveer 400 kilogram CO₂ per MWh uit. Een kolencentrale het dubbele. Die uitstoot wordt dus vermeden als je stroom opwekt met bijvoorbeeld windenergie. Een “Drentse” turbine wekt per jaar gemiddeld 11.400 MW op. Vergeleken met een gascentrale wordt daarmee dus $11.400 \times 400 \text{ kilo} = 4560 \text{ ton CO}_2$ per jaar vermeden. Maar de overheid betaalt daarvoor wel een flinke subsidie: 467.400 euro per jaar. Dat is iets meer dan 100 euro per vermeden ton CO₂. Met dat bedrag van 100 euro is volgens Visser meer CO₂ uitstoot te vermijden door het beter isoleren van woningen: “Het is eigenlijk ongelooflijk dat er in Nederland anno 2019 nog huizen zonder dubbel glas zijn. Of woningen met gaten en kieren. Overheidssubsidie daarop zou voor evenveel geld meer CO₂ uitstoot vermijden dan wat je nu wint met duurzaam opwekken.” Wat daarbij ook meespeelt zegt Visser, is dat windenergie opwekken op zee inmiddels zonder subsidie kan. “Dat komt omdat je daar hogere molens kan bouwen, met een groter vermogen en in grotere aantallen tegelijk. Daarmee worden forse schaalvoordelen gerealiseerd ten opzichte van wind op land. Bovendien zijn daar geen omwonenden.”